International
Labour
Organization

**IZLAGANJE DRAGANA RADIĆA**

**specijaliste za poslodavačke aktivnosti ILO - Kancelarija za centralnu i istočnu Evropu**

Konferencija:

„Ženski biznis – potencijal crnogorske ekonomije“

*16.10.2013.god, Podgorica*

Poštovani učesnici!

Kao što znate, Međunarodna organizacija rada (ILO/MOR) je jedina UN agencija koja je tripartitna. Mi ne radimo samo sa Vladama, već i sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika (sindikatima). Jedan od važnih strategijskih ciljeva MOR-a je razvijanje kapaciteta reprezentativnih poslodavačkih organizacija i sindikata kako bi one mogle efektivno raditi zajedno sa Vladom za dobrobit svoje zemlje.

Unija poslodavaca Crne Gore (UPCG) je naš strategijski partner što se tiče poslodavaca u Crnoj Gori, a moja uloga je da pomažem poslodavačkim organizacijama u regiji u razvijanju njihovih kapaciteta kako bi što bolje mogli zastupati interese svojih članova – poslodavaca. Mnogi neupućeni mogli bi pomisliti – zašto pomagati poslodavačkim organizacijama koje zastupaju kapital, zar one nisu dovoljno bogate i jake same po sebi? Kad pogledate globalo, istina je obrnuta, poslodavčke organizacije su najčešće siromašna braća bogate porodice, te stoga trebaju veliku pomoć i podršku.

Jedan od osnovnih ciljeva poslodavčke organizacije je postizanje zdrave i uspješne poslovne klime koja pospješuje ekonomski rast, kreira zaposlenost i općenito povećava dobrobit jedne zemlje. Unija poslodavaca Crne Gore intezivno i već godinama radi na promoviranju takve klime što, naravno, nije lak zadatak, posebno u zemljama koje su već dugo u “tranziciji” kao što je to i vaša zemlja. U tom smislu, kao što vjerujem da već znate, UPCG je nedavno, uz pomoć MOR-a lansirala svoj strategijski okvir za podsticanje bolje poslovne klime nazvan “5 ubica biznisa”. Ovaj put, Unija poslodavaca Crne Gore se fokusirala na jedan izuzetno osjetljiv i kako se čini zapostavljen kapacitet društva koji ima ogroman potencijal za razvoj vaše zemlje – a to su žene i žensko poduzetnišvo.

Zašto fokus na žensko poduzetnistvo? Globalna ekonomska kriza dovela je do velikog rasta nezaposlenosti u svijetu a pogotovo na Balkanu. Koncept „stalnog zaposlenja“, a pogotovo „stalnog posla do penzije“, gotovo da više i ne postoji. Stoga nije čudno što poticanje

poduzetništva, uključujuci i žensko poduzetništvo, postaje jedna od važnih mjera u mnogim zemljama kako bi se smanjila nezaposlenost i pokrenuo ekonomski rast. Kratkoročne poticajne mjere same po sebi obično nisu dovoljne za pokretanje poduzetništva. Porodični odgoj, kulturološko nasljedje, tradicionalne uloge u društvu pa i sam školski program izuzetno su bitni činioci koji utiču na razvoj (ili usporavanje) poduzetništva u jednoj zemlji.

Žensko poduzetništvo nosi posebne izazove. Žene često nisu prepoznate kao ravnopravni igrači u ekonomskoj arena, te im je stoga puno teže započeti bilo kakav biznis. Za Crnu Goru postoji podatak da je tek svako deseto preduzeće u ženskom vlasništvu. Na evropskom nivou, prema nekim podacima, 30% biznisa je u vlasništvu žena. Potencijal za žensko poduzetništvo je velik, no da bi se on realizirao ključni akteri u vladinom, biznis i nevladinom sektoru trebaju razviti jednu zajedničku viziju za žensko poduzetništvo, te isplanirati i usaglasiti dugoročnu politiku i mjere za razvoj takvog poduzetništva.

Uz pomoć Medjunarodne organizacije rada i koristeći naše alate, UPCG je sprovela jedno, ja bih rekao, vrlo uspješno istraživanje, napravila odličnu analizu i predložila u jednostavnom i razumljivom obliku praktične sugestije za promociju i razvoj ženskog poduzetništva u Crnoj Gori.

Vjerujem da će i donosioci odluka (na lokalnom i nacionalnom nivou) prepoznati vrijednost ovog strateškog dokumenta, te ga praktično iskoristiti u procesima uspostavljanja ambijenta koji je podsticajan za razvoj ženskog preduzetništva.

Hvala na pažnji.